HOLLANDA VE EKONOMİSİ

Remzi BULUT[1]

[1] Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü.
rbulut@mehmetakif.edu.tr ORCID No: 0000-0003-1169-2949

ÖZET: Hollanda'nın yüzey şekilleri düzlük ova görünümünde olup, % 20'lik kısmı deniz seviyesinden alçakta bulunmaktadır. Ülke topraklarının % 40'ı deniz doldurularak kazanılmıştır. Nüfus bakımından Batı Avrupa ülkelerinde nüfus yoğunluğu en fazla olan ülkedir. Orman ve yer altı zenginlik kaynakları oldukça azdır. Dünyada tarım ve hayvancılık sektöründe ilk sırada yer almaktadır.

Hollanda ekonomisi karma ekonomik yapıya sahip bir Pazar ekonomisi özelliği taşımaktadır. Tarım ve sanayide güçlü bir potansiyeli barındırmaktadır. Hollanda ekonomisi uluslararası literatürlerde "küçük olmanın önemi" veya "önemsiz olmanın önemi" olarak nitelendirilmektedir.

Bu çalışmada Hollanda hakkında genel bilgiler verilmiştir. Ekonomi bakımından dünyanın önde gelen ülkeleri arasında olduğu belirtilmiştir. Araştırma neticesinde elde edilen bulgulara göre, dünyada tarım ürünleri açısından söz sahibi olduğu kanısına varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hollanda, Tarım, Küçük Ülke, Zengin Ülke

ABSTRACT: The surface forms of the Netherlands have the appearance of a flat plain and 20% of it is located below sea level. 40% of the country's land was gained by filling the sea. In terms of population, it is the country with the highest population density in Western European countries. Forest and underground wealth resources are very few. It ranks first in the agriculture and livestock sector in the world.

The Dutch economy is a market economy with a mixed economic structure. It has a strong potential in agriculture and industry. The Dutch economy is described as "the importance of being small" or "the importance of being insignificant" in international literature.

In this study, general information about the Netherlands is given. It is stated that it is among the leading countries of the world in terms of economy. According to the findings obtained as a result of the research, it has been concluded that it has a say in terms of agricultural products in the world.

Keywords: Netherlands, Agriculture, Small Country, Rich Country

1. Hollanda Hakkında Genel Bilgiler

Resmi adı Hollanda Krallığı olarak bilinen ülke, Anayasal Monarşi, Parlamenter Demokrasi ile yönetilmektedir. Başkenti Amsterdam olan Hollanda, kadim Avrupa ülkelerinden biridir.

Hollanda coğrafi olarak Avrupa kıtasının kuzeybatısında Kuzey Denizi kıyısında yer almaktadır. Toplam yüzölçümü 41 bin 863 km^2 olup, yüzölçümü bakımından dünyada 134. sırada yer almaktadır. Topraklarının % 40'lık kısmını deniz doldurarak elde edilmiştir. Komşularını Kuzey Denizi, Belçika ve Almanya belirlemektedir.

Ülkenin yüzey şekilleri düzlük ova görünümünde olup, toplam yüzölçümünün % 20'lik kısmı deniz seviyesinden alçakta bulunmaktadır. Bundan dolayı da Hollandalılar bu ülkeye deniz seviyesinden alçakta anlamına gelen "Nedderland" söylemini kullanmaktadırlar. Ülkenin orta kesiminden güneye doğru olan kısmı denizden setlerle ayrılmıştır. Gel git ve fırtına zamanlarında taşan sular pompa ve tulumbalarla denize boşaltılmaktadır. Ren, Maaş ve Waal en önemli akarsularını oluşturmaktadır. Ülkenin düzlük yapıya sahip olmasından kaynaklı olarak kanallarla akarsular birbirine bağlanmaktadır.

Hollanda ormanlık alan bakımından oldukça yoksul bir ülkedir. Ülke topraklarının sadece onda biri ormanlarla kaplıdır. Genel bitki örtüsünü otluk ve sonradan dikilen ağaçlar oluşturmaktadır. İklim bakımından ılık okyanus iklimi olarak tanımlanan Gulf Stream hüküm sürmektedir. Yıllık ortalama yağış miktarı ise 600 ila 700 mm arasında değişim göstermektedir.

Nüfus bakımından ele alındığında Hollanda, Batı Avrupa ülkelerinde kilometrekareye 491 kişi ile en fazla nüfus yoğunluğuna sahip ülkedir. Toplam nüfus olarak ülkede 17 milyondan fazla kişi yaşamaktadır. Yıllık nüfus artış hızı ise % 0,30 olarak gerçeklemektedir. Nüfusun ortalama yaşam süresi ele alındığında erkeklerde 75 olurken, kadınlarda ise 81 olarak gerçekleşmiştir. Ülke nüfusunun yaklaşık % 90'ı kentlerde yaşarken % 10'luk kısmı ise kırsal kesimde yaşamaktadır. Başkent Amsterdam 1,1 milyon nüfuslu olup, en önemli şehirleri ise Rotterdam ve Lahey'dir[1].

Ülkede resmi dil olarak Felemenkçe konuşulmaktadır. İngilizce ve Almanca' da aktif kullanılan diller arasında yer almaktadır. Dini inanış bakımından Hristiyanlık en fazla mensubu olan din olsa da nüfusun büyük kısmı herhangi bir dine inanmamaktadır. Ülkede İslam Dinine inanların oranı ise % 5 civarındadır[2].

Hollanda: Birleşmiş Milletler (BM), Avrupa Birliği (AB), Belçika – Hollanda – Lüksemburg Ekonomik Birliği (Benelux), Avrupa Konseyi (CE), Avrupa – Atlantik Ortaklık Konseyi (EAPC), Avrupa Yatırım ve Kalkınma Bankası (EBRD), Avrupa Yatırım Bankası (EIB), Uluslararası Para Fonu (IMF), Ekonomik İşbirliği Kalkınma Örgütü (OECD), Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Örgütü (NATO) ve Dünya Ticaret Örgütü (WTO) üyesi olduğu en önemli uluslararası kuruluşlardır.

1 https://www.bilgiustam.com › hollanda
2 https://www.mfa.gov.tr › hollanda-kunyesi.tr.mfa

2. Hollanda Ekonomisi

Hollanda ekonomisi karma ekonomik yapıya sahip bir Pazar ekonomisi özelliği taşımaktadır. Ülke ekonomisi tarım ve sanayi açısından güçlü bir potansiyeli barındırmaktadır. Hollanda ekonomisi uluslararası literatürlerde "küçük olmanın önemi" veya "önemsiz olmanın önemi" olarak nitelendirilmektedir. Hollanda ekonomisi güçlü uluslararası yönelime sahip olmakla kalmayıp, başta ticaret olmak üzere ve mesleki hizmetlerle anılır hale gelmiştir. Güçlü ekonomisiyle dünyada zenginlik ve refah düzeyi bakımından ilk sıralara yerleşmiştir. Günümüzde Hollanda ekonomisi dünyanın en büyük 17. ekonomisini oluşturmaktadır.

Cari fiyatlarla GSYH'si 2021 yılı tahminlerine göre 1 trilyon doların üzerinde olması tahmin edilmektedir. Sabit fiyatlarla GSYH büyüme oranı ise % 3,8 olması beklenmektedir. Cari fiyatlarla kişi başına düşen milli gelir ise 57 bin doların üzerinde gerçekleşmesi hedeflenmektedir. Tüm makroekonomik verileri oldukça iyi olan Hollanda'da işsizlik ve enflasyon verileri de oldukça düşük seviyede gerçekleşme göstermiştir.

Hollanda ekonomisin lokomotifini lojistik, kimya sanayi, hizmet ve ticaret teşekkül etmektedir. İmalat sanayisi ise diğer gelişmiş Avrupa ülkeleri kadar gelişmemiştir. Gıda üretim sanayileri ise oldukça gelişmiş durumdadır. Ülke topraklarının üçte biri tarım ürünleri yetiştiriciliği kaynaklı kullanılmasından dolayı bahçe bitkileri, seracılık ve süt ürünleri üretimi bakımından dünya ülkeleri ile rekabet halindedir[3]. Teknolojik gelişmeden kaynaklı toplam işgücünün az bir kısmını tarım sektöründe istihdam etmesine karşın, tarım ürünleri ihracatında dünyanın önde gelen ikinci ülkesi konumundadır. Türkiye'nin Konya ili kadar toprağa sahip olan Hollanda, Türkiye'nin tarımsal ürün ihracatının 6 kat üstünlüğüne sahiptir.

2.1. Dış ticaret

Hollanda dış ticaretinin büyük kısmını komşu ülkelerle gerçekleştirmektedir. 2001 yılında toplam dış ticaret hacmi 412 milyar dolar iken, 2020 yılı verilerine göre toplam dış ticaret hacmi 1 trilyon 271 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Aynı yıl toplam ihracat 675 milyar dolar iken toplam ithalat ise 596 milyar dolar olmuştur. Dış ticaret dengesi ise artı 79 milyar dolar ile ülke lehine olduğu görülmektedir.

Hollanda'nın en önemli dış ticaret ortaklarını başta yakın komşuları olan; Almanya, Belçika, İngiltere, Fransa, İtalya, ABD ve Çin oluşturmaktadır. Dış ticaretini oluşturan en önemli kalemler arasında: petrol yağları, elektrikli ve elektronik cihazlar, ham petrol, otomatik bilgi işlem makineleri, tarım ürünleri, baskı makineleri, otomobiller vb. oluşturmaktadır[4].

Hollanda, süs bitkileri ihracatında dünyanın en büyük ihracatçısı konumdadır. Süs bitkilerini ise et ve et ürünleri izlemektedir. Et ürünleri ihracatında; ABD, Brezilya ve Almanya'dan sonra 4. sırada yer almaktadır. Süt ve süt ürünlerinde dünyanın 3. büyük ihracatçısıdır. Yine sebze ihracatında dünyanın en büyük payına sahiptir. Öz olarak tarım ürünleri

3 https://ticaret.gov.tr › data › HOLLANDA-Ülke Pr...

4 https://www.mfa.gov.tr › hollanda-kunyesi.tr.mfa

ticaretinde Hollanda'nın dünyada söz sahibi olduğu kaçınılmazdır.

3. Türkiye Hollanda Ekonomik İlişkiler

Türkiye ile Hollanda arasındaki ticari ilişkilerin temeli yaklaşık 400 yıl öncesi Osmanlı İmparatorluğu dönemine rastlamaktadır. Türkiye'nin 1980 yılları sonrası dışa açık ekonomik politikalarının hız kazanmasıyla iki ülke arasındaki ilişkilerde ivme kazanmıştır. 1996 yılında AB ile Türkiye arasında imzalanan Gümrük Birliği Anlaşması ile Türkiye ile Hollanda arasındaki ticari ilişkiler ayrı boyut kazanmıştır.

İki ülke arasındaki ticari ilişkilerde 2000'li yıllardan sonra devamlı artışlar yaşanmaktadır. 2019 yılı verilerine göre Türkiye'nin Hollanda'ya toplam ihracatı 5 milyar 763 milyon dolar olarak gerçekleşirken, bu ülkeden toplam ithalat ise 3 milyar 203 milyon seviyesinde kalmıştır. 2019 yılı sonu verileri itibarıyla Türkiye'de 3214 Hollanda sermayeli firma faaliyet göstermektedir. 2002 – 2019 yılları arasında Hollanda, Türkiye'ye toplam 25 milyar 403 milyon dolar değerinde doğrudan yatırım gerçekleştirmiştir. Hollandalı şirketler genel olarak; bankacılık, ilaç, kimya, tıbbi, lojistik, telekomünikasyon, tekstil ve gıda sektörlerinde faaliyette bulunmaktadır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) verilerine göre, 2002 – 2019 dönemleri arasında ise Hollanda'da Türk firmalarının doğrudan yatırım miktarı 13 milyar 763 milyon dolar seviyesindedir. Hollanda, Türk yatırımcılarının yurtdışında gerçekleştirdiği doğrudan yatırım açısından ilk sırada yer almaktadır.

Avrupa'nın diğer ülkelerinde olduğu gibi Türk kökenli girişimciler tarafından Hollanda'da 23 bin civarında faal şirket bulunmaktadır. 80 bin kişiye istihdam olanağı sağlayan Türk kökenli girişimciler 8 milyar avro ciro oluşturmaktadır.

İki ülke arasındaki ilişkiler sadece ticari olarak kalmayıp turizm ile zirve oluşturmaktadır. Covid – 19 pandemisi öncesi 2019 yılı verileri itibarıyla Türkiye'yi 1 milyon 117 bin Hollandalı turistler ziyaret etmiştir[5].

Sonuç

Yüzölçümü bakımından oldukça küçük olan Hollanda, dünya ticaretinde önemli konumda yer almaktadır. Dünyanın 17. büyük ekonomisine sahip olan ülkede tarım, sanayi ve hizmet sektörleri dengeli olarak büyüme göstermiştir. Yer altı zenginlik kaynaklarının yetersiz olması ekonomi üzerinde negatif etki oluşturmamıştır. Aksine tarım ürünlerinde dünya pazarlarında ilk sırada yer almıştır.

Hollanda ile Türkiye tarım ürünleri ticareti karşılaştırıldığında Hollanda'nın 5 kat daha üstün olduğu görülmektedir. Fakat Hollanda toraklarının Türkiye'nin Konya ili toprakları kadar olduğu unutulmamalıdır. Hollanda toprak kazanmak için denizle savaşırken, Türkiye'de işlenmeyen toprak miktarı oldukça fazla durumdadır. Hollanda tarımının ilerlemesinde planlama ve uzmanlaşma önem arz ederken, Türkiye tarımının geri kalması daha çok geleneksel üretime bağlıdır.

Türkiye, Hollanda gibi ülkeleri baz alarak tarım ve hayvancılık sektöründe birtakım reformlar gerçekleştirebilir. Yine Türkiye, sahip olduğu konumu ve imkânları en iyi şekilde değerlendirmelidir. Eğer imkânlar yeterince değerlendirildiğinde Hollanda'dan daha ileri konuma gelebilir.

Kaynakça

https://www.bilgiustam.com › hollanda
https://www.mfa.gov.tr › hollanda-kunyesi.tr.mfa
https://ticaret.gov.tr › data › HOLLANDA-Ülke Pr...
Economist Intelligence Unit (2019)
https://www.mfa.gov.tr › hollanda-ekonomisi.tr.mfa
https://www.ankaratb.org.tr › lib_upload › TÜRK...

5 https://www.mfa.gov.tr › hollanda-ekonomisi.tr.mfa